

## HET VIEROGENPRINCIPE VOOR 'T SKOOLTJE KINDEROPVANG HELMOND

### TOEPASSING:

Dit protocol is van toepassing op 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND.

### DOEL

Dit protocol beschrijft waaraan op locatie moet worden voldaan m.b.t. het vierogenprincipe en geeft aanwijzingen voor de praktische kant ervan.

### WERKWIJZE

#### WETTEKST

'De houder van een kindercentrum organiseert de dagopvang op zodanige wijze dat de beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene'.

De houder moet 'de oudercommissie in staat hebben gesteld advies uit te brengen over het vierogenprincipe' en 'de ouders hebben geïnformeerd over de invulling ervan op locatie' en moet deze invulling beschreven zijn in het pedagogisch werkplan.

#### VERTALING IN VOORWAARDEN

Bovenstaande wettekst leidt tot onderstaande voorwaarden:

- De medewerker kan tijdens werkzaamheden altijd worden gezien of gehoord.
- Alle middelen die worden ingezet om dit te realiseren worden ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie
- De concrete invulling van het vierogenbeleid is opgenomen in het pedagogisch werkplan per locatie
- Ouders zijn geïnformeerd over de invulling van het vierogenbeleid op de locatie
- Gemaakte afspraken met OC en anderen moeten schriftelijk worden vastgelegd, bijvoorbeeld in notulen.

## HET VIEROGEN PRINCIPE

### INLEIDING

Naar aanleiding van de zedenzaak is de commissie Gunning ingesteld om onderzoek te doen naar de toedracht van de Amsterdamse zedenzaak met als doel om hieruit lessen te trekken voor een betere en veiliger kinderopvang.

Na gedegen onderzoek naar de praktijk van de kinderopvang, de regelgeving, het toezicht en hulpverlenende instanties is de commissie Gunning met een rapport vol aanbevelingen gekomen.

De commissie richt zich met haar aanbevelingen tot alle betrokkenen bij de kinderopvang. De aanbevelingen zijn niet alleen relevant als het gaat om seksueel misbruik, maar ook als het gaat om kindermishandeling of andere veiligheidsrisico's.

Na het bekend worden van het rapport Gunning hebben we de aanbevelingen voor de kinderopvang naast onze eigen praktijk, protocollen en werkinstructies gelegd en zijn we verder gegaan met het aanpassen van protocollen, acties voor bouwkundige aanpassingen in de locatie en het personeelsbeleid.

Dit document gaat over hoe 'T Skooltje KINDEROPVANG het zogenaamde vier ogen en oren principe toepast in het beleid.

Het vier ogen en oren principe betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht moeten houden op kinderen in kinderdagverblijven. De branche organisatie kinderopvang heeft samen met Boink een brochure uitgegeven over het 4-ogenprincipe in de praktijk. Deze brochure dient als achtergrond informatie bij ons beleid.

### UIT HET RAPPORT GUNNING

Stelt verplicht dat er altijd twee volwassenen zijn die de kinderen in een groep kunnen zien of horen. In de mix van de dagelijkse praktijk zijn er naar de mening van de commissie voldoende mogelijkheden om dit te realiseren. Te denken valt niet alleen aan aanwezigheid of directe nabijheid van pedagogisch werkers, maar ook aan de inzet van bijvoorbeeld stagiaires, groepshulp en/of vrijwilligers. Ook het kortere tijd aan het begin of het eind van de dag samenvoegen van groepen, en bouwkundige en technische maatregelen voor transparantie in het gebouw kunnen alternatieven zijn. Een achterwacht is naar de mening van de commissie niet voldoende.

Een deel van de sector past overigens het vierogen principe al met succes toe, met behoud van de financiële continuïteit. Een vierogen principe verkleint niet alleen het risico ten aanzien van seksueel misbruik, maar ook het risico ten aanzien van kindermishandeling in brede zin, terwijl er -meer generiek gesproken- sneller en effectiever kan worden ingegrepen als een kind of een pedagogisch werker iets overkomt. Bovendien kan de sector het vierogen principe benutten als impuls voor verdere kwaliteitsverbetering.

## HOE GEEFT 'T SKOOLTJE KINDEROPVANG VORM AAN DE UITVOERING VAN HET VIEROGENPRINCIPE?

De 'achterwachtregeling' en het zogenoemde 'vier- ogen- principe' zijn samengebracht in dit uitvoeringsbeleid vier ogenprincipe ter preventie van misbruik. Hierin is uitgewerkt hoe wij samen zorgdragen voor een veilige omgeving voor de kinderen en de medewerkers op de locatie aan de Boerhaavelaan 42.

## WIE WORDT BETROKKEN BIJ HET BELEID?

Hoewel het woord anders doet vermoeden, gaat het om meekijken of meeluisteren. Over de wijze waarop een kinderdagverblijf dit principe invoert heeft de oudercommissie adviesrecht. Vervolgens is het kinderdagverblijf verplicht de ouders te informeren over de wijze waarop vorm is gegeven aan het vierogenprincipe.

Het eindresultaat is hetgeen ik u nu over informeer.

## VAN PRINCIPE NAAR PRAKTIJK...

Zoals zo vaak bij nieuwe regelgeving, is er geen strikte uitvoeringsrichtlijn meegegeven door de wetgever. Dit is een voor- en een nadeel. Het nadeel is dat je nooit kunt stellen dat je het 100% goed of 100% slecht doet. Het voordeel is dat er ruimte is om voor elke situatie een oplossing op maat te bedenken die recht doet aan de specifieke omstandigheden.

De Brancheorganisatie BOINK heeft een brochure uitgegeven waarin een vijftal praktijkvoorbeelden wordt geschetst. Om te laten zien hoe het vierogenprincipe in deze vijf gevallen in praktijk is gebracht, worden 5 ondernemers en 5 leden van de bijbehorende oudercommissies aan het woord gelaten. Zij vertellen, allemaal vanuit hun eigen perspectief, hoe ze het vierogenprincipe in de dagelijkse praktijk toepassen en ervaren en wat voor effect het heeft op hun dagelijkse gang van zaken. Deze brochure is bij deze notitie als bijlage gevoegd en is ook door de oudercommissie betrokken bij haar advisering.

'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND heeft haar collega's geconsulteerd om te horen hoe zij er mee omgaan. Daar kwam uiteindelijk een eenduidige oplossing uit en handreikingen waarvan we gebruik maken op onze locatie.

Volgens de Brancheorganisatie Kinderopvang en BOINK (2012) betekent het vier ogen principe dat er ten alle tijden iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren bij de opvang van kinderen.

*"Het vier- ogenprincipe is voor convenantpartijen de basis voor veiligheid in de kinderopvang. De uitwerking van dit vier ogen principe is maatwerk. De invulling zal voor iedere organisatie anders zijn, passend bij het pedagogisch beleid en financiële haalbaarheid."* (Brancheorganisatie kinderopvang & BOINK, 2012).



'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND  
Boerhaavelaan 42  
5707 SL Helmond

'T Skooltje KINDEROPVANG MIERLOSEWEG  
Mierloseweg 128  
5707 AR Helmond

Het vier ogen principe is één van de maatregelen ter preventie van misbruik. De kans op misbruik in de kinderopvang is gering, zeker in verhouding tot het aantal gevallen in het algemeen in Nederland.

Desondanks zijn er extra preventie maatregelen genomen.

Op de locatie aan de Boerhaavelaan 42 wordt er iedere dag met twee of meerdere leidsters gewerkt. Hierdoor staan er het grootste gedeelte van de dag meerdere leidsters samen en is er daardoor altijd controle op elkaar door mee te kijken en mee te luisteren. Maar dit is niet voldoende.

'T Skooltje geeft de volgende invulling aan het vier ogen principe en de preventie van misbruik, onderverdeeld in verschillende onderwerpen:

## DE RUIMTE

### GROEPSRUIMTE:

- In de groepsruimte hangen 3 camera's, waardoor er altijd controle door de directie en collega's is via beeld en geluid, als een pedagogisch medewerkster alleen op de groep staat.
- Op de locatie Mierloseweg kunnen medewerkers en de directie op de telefoon inloggen en live meekijken en luisteren op alle camera's van de locatie aan de Boerhaavelaan.
- Zo is de ruimte voor de medewerkers/directie zichtbaar en kan er altijd worden meegeluisterd en gekeken.
- Er zijn in de groepsruimte veel ramen aan de achterzijde aanwezig, waardoor de achterburen via hun bovenramen de groepsruimte in kunnen kijken.
- In de groepsruimte kan er via de ramen bij de entree, door de glazen groepsruimte deur naar binnen worden gekeken.
- Dit zorgt voor transparantie.
- Het is een opdracht om al het glas transparant te houden en niet dicht te plakken met werkjes en mededelingen.
- De groepsruimte is zo ingericht dat er hoekjes gecreëerd zijn op kindhoogte, waarbij de medewerker de ruimte in zijn geheel kan overzien.
- Alle medewerkers hebben een sleutel van de locatie. Als een medewerker alleen op de groep staat, zal directie gedurende de dag onaangekondigd binnen komen.
- Met uitzondering tussen 7.30 - 8.00/9.00 en 17.00/17.30 – 18.30, staan er over het algemeen altijd minimaal twee leidsters op de groep. Indien er 1 leidster aanwezig is (bij een lag kindaantal), zal gedurende de verschillende momenten de directie onaangekondigd binnenlopen.

### TOILETRUIMTE:

- De toiletruimte van de peuters bevinden zich aangrenzend aan de groepsruimte zelf, de toegangsdeur naar deze ruimte en de toiletdeuren zijn voorzien van glas waardoor er zicht op de toiletgang en de toiletten vanuit de groepsruimte is.

- Er hangt geen camera in de toiletruimte, maar in de groepsruimte hangt een camera die op afstand bewogen kan worden zodat er zicht komt op de toiletruimte, waardoor er altijd controle door de directie en collega's is via beeld en geluid, als een pedagogisch medewerkster alleen op de groep staat
- Op de locatie Mierloseweg kunnen medewerkers en de directie op de telefoon inloggen en live meekijken en luisteren op alle camera's van de locatie aan de Boerhaavelaan.
- Zo is de ruimte voor de medewerkers/directie zichtbaar en kan er altijd worden meegeluisterd en gekeken.
- Alle medewerkers hebben een sleutel van de locatie. Als een medewerker alleen op de groep staat, zal directie gedurende de dag onaangekondigd binnen komen.
- Met uitzondering tussen 7.30 - 8.00/9.00 en 17.00/17.30 – 18.30, staan er over het algemeen altijd minimaal twee leidsters op de groep. Indien er 1 leidster aanwezig is (bij een laag kinderaantal), zal gedurende de verschillende momenten de directie onaangekondigd binnenlopen.

---

#### KEUKENRUIMTE:

- In de keukenruimte hangt 1 camera, waardoor er altijd controle door de directie en collega's is via beeld en geluid, als een pedagogisch medewerkster alleen op de groep staat.
- Op de locatie Mierloseweg kunnen medewerkers en de directie op de telefoon inloggen en live meekijken en luisteren op alle camera's van de locatie aan de Boerhaavelaan.
- Zo is de ruimte voor de medewerkers/directie zichtbaar en kan er altijd worden meegeluisterd en gekeken. Zo is de keukenruimte voor het grootste gedeelte voor alle medewerkers/directie zichtbaar en kan er altijd worden meegeluisterd en gekeken.
- Vanaf de straatkant kan er door de grote ramen naar binnen worden gekeken door passanten.
- Dit zorgt voor transparantie.
- Het is een opdracht om al het glas transparant te houden en niet dicht te plakken met werkjes en mededelingen.
- Kinderen mogen niet door het deurtje mee de keuken in. Zo voorkomen wij dat er iets gebeurt achter de bar, waar we de kinderen niet via de camera kunnen zien.
- Alle medewerkers hebben een sleutel van de locatie. Als een medewerker alleen op de groep staat, zal directie gedurende de dag onaangekondigd binnen komen.
- Met uitzondering tussen 7.30 - 8.00/9.00 en 17.00/17.30 – 18.30, staan er over het algemeen altijd minimaal twee leidsters op de groep. Indien er 1 leidster aanwezig is (bij een laag kinderaantal), zal gedurende de verschillende momenten de directie onaangekondigd binnenlopen.

---

#### SLAAPRUIMTE:

- In beide slaapkamers hangt een camera, waardoor er altijd controle door de directie en collega's is via beeld en geluid, als een pedagogisch medewerkster alleen op de groep staat.
- Op de locatie Mierloseweg kunnen medewerkers en de directie op de telefoon inloggen en live meekijken en luisteren op alle camera's van de locatie aan de Boerhaavelaan.

- Alle medewerkers hebben een sleutel van de locatie. Als een medewerker alleen op de groep staat, zal directie gedurende de dag onaangekondigd binnen komen.
- Met uitzondering tussen 7.30 - 8.00/9.00 en 17.00/17.30 – 18.30, staan er over het algemeen altijd minimaal twee leidsters op de groep. Indien er 1 leidster aanwezig is (bij een lag kindaantal), zal gedurende de verschillende momenten de directie onaangekondigd binnenlopen.

#### BUITENRUIMTE:

- Via de camera die binnen hangt en ook op de tuin is gericht, is er altijd controle door de directie en collega's via beeld en geluid, als een pedagogisch medewerkster alleen op de groep staat en buiten in de tuin is met de kinderen.
- Daarnaast is er altijd de mogelijkheid dat de burens van de omringende huizen in de tuin kunnen kijken en mee kunnen luisteren.
- Op de locatie Mierloseweg kunnen medewerkers en de directie op de telefoon inloggen en live meekijken en luisteren op alle camera's van de locatie aan de Boerhaavelaan.
- Alle medewerkers hebben een sleutel van de locatie. Als een medewerker alleen op de groep staat, zal directie gedurende de dag onaangekondigd binnen komen.
- De naaste burens, bovenburens en achterburens hebben vanuit hun eigen woning zicht op en in de tuin en kunnen altijd meeluisteren.
- Met uitzondering tussen 7.30 - 8.00/9.00 en 17.00/17.30 – 18.30, staan er over het algemeen altijd minimaal twee leidsters op de groep. Indien er 1 leidster aanwezig is (bij een lag kindaantal), zal gedurende de verschillende momenten de directie onaangekondigd binnenlopen.

#### ENTREE:

- In de entree hangt geen camera. De entree is vanuit de groepsruimte zichtbaar en hoorbaar en vanuit buiten/stoep zichtbaar en hoorbaar door de grote ramen.

#### PERSONEEL

- Van iedere medewerker is er een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Dit geldt tevens voor stagiaires en vrijwilligers. Deze VOG wordt iedere 5 jaar opnieuw aangevraagd.
- Nieuw personeel wordt pas aangenomen na een mate van screening en eventueel referentieaanvraag;
- Stagiaires staan altijd boventallig en dus nooit alleen op een groep;
- Een pedagogisch medewerker is niet langdurig en structureel alleen buiten met de kinderen, bovendien is zij altijd telefonisch bereikbaar;
- Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee pedagogisch medewerkers op de groep.
- Alle medewerkers worden geschoold over het signaleren van kindermishandeling en het handelen naar de meldcode;
- Er wordt gewerkt met vaste teams per groep, ook tijdens de vakantieperiode is de continuïteit op de groep ons uitgangspunt. 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND maakt zo min mogelijk gebruik

van invalkrachten, maar indien dit het geval is, zijn de medewerkers van 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND nooit onbekend voor de kinderen.

- Tijdens de vakantieperiode kan het voorkomen dat er een andere medewerker aanwezig is, dit is echter nooit een onbekend gezicht;
- In het personeelsbeleid zijn restricties uitgewerkt wat betreft het omgaan met beeldmateriaal op mobiele telefoons en foto toestellen.
- De directie komt regelmatig onaangekondigd op de groep.

## SAMENWERKING EN KLIMAAT

- Er heerst een open werkklimaat, zodat medewerkers elkaar altijd aan durven te spreken op hun handelen.
- Dit creëren we door elkaar feedback te (leren) geven in elke geleiding van de organisatie door middel van functioneringsgesprekken, teamvergaderingen en groepsobservaties door directie;
- Regelmatig zal de directie groepsobservaties op de groep inplannen, de bevindingen worden regelmatig teruggekoppeld tijdens (team)vergaderingen of individueel naar de medewerker persoonlijk;
- Er wordt gewerkt met een vast team, met de continuïteit op de groep als uitgangspunt. Dit zorgt er voor dat medewerkers aan elkaar gewend zijn, wat het aanspreken op niet gepast gedrag makkelijker kan maken;
- Mocht er een pedagogisch medewerker alleen op de groep staan, kan het zijn dat een stagiaire als extra paar ogen fungeert. Daarnaast is het gebruik van de camera's structureel aanwezig.

## OVERIGE MAATREGELEN

- In vakantietijden, als er veel minder kinderen op de groep zijn, kan het voorkomen dat één pedagogisch medewerker op een groep staat.
- Als het voor de emotionele veiligheid en de rust beter is, zal de medewerker de groep alleen draaien die dag. Er wordt tevens altijd gebruik gemaakt van de camera's.
- Wat betreft het alleen staan op de locatie zijn er aparte maatregelen genomen. Deze zijn in de achterwachtregeling beschreven.
- Alle medewerkers hebben een sleutel van de locatie. Als een medewerker alleen op de groep staat, zal directie gedurende de dag onaangekondigd binnen komen.

## TIJDENS HAAL- EN BRENGMOMENTEN

- Het onvoorspelbare karakter van de breng- en haalsituaties (je weet niet exact wanneer een ouder bij de voordeur naar binnen kijkt) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of gecontroleerd zou kunnen voelen;

- Gedurende de dag worden kinderen gebracht en gehaald, waardoor een leidster niet vaak alleen is op die momenten, er is een constante in- en uitloop van ouders die hun kind komen brengen tijdens de breng- en haalmomenten. Daarnaast is er altijd controle aanwezig via de camera's;

## WETTELIJKE BEPALINGEN

Voor de leidster – kind ratio en groeps grootte in de stamgroepen hanteren wij de beleidsregels kwaliteit Wet Kinderopvang. De groeps grootte is afhankelijk van de leeftijd. Daarnaast speelt voor de maximale groeps grootte ook de beschikbare ruimte een rol.

De algemene lijn in de leidster – kind ratio en groeps grootte in de stamgroepen op de kinderdagverblijven conform de Beleidsregels is als volgt:

- In de leeftijd tot één jaar gelijktijdig ten hoogste twaalf kinderen aanwezig.
- In de leeftijd tot en met drie jaar gelijktijdig ten hoogste zestien kinderen aanwezig, waaronder ten hoogste acht kinderen in de leeftijd tot één jaar.
- Eén beroepskracht per vier kinderen in de leeftijd tot één jaar.
- Eén beroepskracht per vijf kinderen in de leeftijd van één tot twee jaar.
- Eén beroepskracht per zes kinderen in de leeftijd van twee tot drie jaar.
- Eén beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van drie tot vier jaar.

Bij een gemengde leeftijdsgroep wordt het aantal beroepskrachten bepaald door berekening van het rekenkundige gemiddelde van de door de leeftijdscategorieën geldende maximale aantallen kinderen, waarbij naar boven afgerond kan worden. Voor flexibiliteit in de kinderopvang is mogelijk dat ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de leidster – kind ratio is vereist, maar nooit minder dan de benodigde aantal leidsters. Is er in zo een situatie slechts één leidsters in de opvang, dan is er ter ondersteuning ten minste één andere volwassene als achterwacht in het gebouw aanwezig.

Afwijken van de leidster– kind ratio is niet toegestaan tussen 09:30 uur en 12:30 uur en tussen 15:00 uur en 16:30 uur. Voor 09:30 uur en na 16:30 uur mag de afwijking van de leidster – kind ratio niet langer duren dan anderhalf uur aaneengesloten en in de pauzeperiode tussen 12:30 uur en 15:00 uur niet langer dan twee uren aaneengesloten. Dit alles met een maximum van drie uren.

## 3-UURSREGELING:

Conform het Convenant Kwaliteit Kinderopvang is het toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kindratio. Dit mag op de volgende tijden:

- Voor 9.30 uur;
- Tussen 12.30 en 15.00 uur;
- Na 16.30 uur.





'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND  
Boerhaavelaan 42  
5707 SL Helmond

'T Skooltje KINDEROPVANG MIERLOSEWEG  
Mierloseweg 128  
5707 AR Helmond

Tijdens de middagpauze komt het voor dat de pedagogisch medewerker om de beurt tot maximaal een uur alleen op de groep is.

## TIJDENS UITSTAPJES

- Gaan pedagogisch medewerkers (of een pedagogisch medewerker en een volwassene) minimaal met zijn tweeën op pad met een groepje kinderen.
- Als de pedagogisch medewerker alleen met een groepje kinderen op pad gaat, dan is dit een vaste pedagogisch medewerker van 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND en dan is dit in een omgeving waar voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen. (Bijvoorbeeld naar de winkel, kinderboerderij, de warande etc.).

## TEN AANZIEN VAN SIGNALEREN:

- Is bij de pedagogisch medewerkers het protocol opvallend gedrag en het protocol vermoeden kindermishandeling KDV/BSO inclusief signalenlijst geïmplementeerd, en zetten zij dit waar nodig in;
- Is bij de pedagogisch medewerkers het beleid intimiteit, seksualiteit en opvoeden geïmplementeerd en zijn pedagogisch medewerkers op de hoogte van de ontwikkeling van kinderen hierin;
- Er kan bij twijfel of niet pluisgevoelens naast bijvoorbeeld de leidinggevende ook de aandachtsfunctionaris benaderd worden.

## ACHTERWACHTREGELING

Het komt voor dat er één pedagogisch medewerker in het pand aanwezig is om de opvang van kinderen te verzorgen. Om er voor zorg te dragen dat er een mate van controle is en in geval van calamiteit en er dus iemand kan bijspringen is de achterwachtregeling ingesteld.

Bij 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND wordt deze als volgt ingevuld:

- De Achterwachtkaart hangt op een vaste plaats op de groep.
- Er moet in geval van calamiteit ten alle tijden de directie worden gebeld. De telefoonnummers van directie en medewerkers staan vermeld op de achterwachtkaart die hangt aan het prikbord;
- Er is controle doordat er altijd zicht is op de groep via beeld en geluid door de camera's.
- Daarnaast is er op onze locatie een grote mate van transparantie doordat er veel ramen zijn aan de voorkant en achterkant.

## BASISPRINCIPES

Naast deze praktische maatregelen zijn er een aantal basisprincipes van toepassing op de preventieve maatregelen tegen misbruik:

- een open aanspreekcultuur binnen de kinderopvangorganisatie
- een goede omgang met de seksuele ontwikkeling van kinderen
- de kinderen het bewustzijn en bewaken van de eigen grenzen aanleren.

### OPEN AANSPREEKCULTUUR

Zoals in de maatregelen staat vermeld is er bij 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND een open aanspreek cultuur. Door de geringe omvang van de organisatie en het kleinschalige karakter van onze locatie is het contact persoonlijk en zijn er korte communicatielijnen.

De locatie heeft een leidinggevende die de medewerkers kan aanspreken op gedrag wat niet gepast is of niet passend bij het beleid van 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND. Ook medewerkers onderling spreken elkaar aan op niet passend gedrag. Er zijn vaste teams op een groep, wat er voor zorgt dat men elkaar gemakkelijker aan kan spreken. Tevens draagt het werken met vaste teams bij aan het opbouwen van een vertrouwensband met het kind.

De open en professionele aanspreekcultuur is onderdeel van het vierogenbeleid. Medewerkers moeten erop alert zijn dat ze zichzelf zichtbaar en hoorbaar maken en ook de ander daarop aanspreken wanneer ze dit niet doen. Denk aan het openhouden van slaapkamer- en toiletdeuren wanneer de medewerker hier binnen is.

### BEWUSTZIEN EN BEWAKING VAN EIGEN GRENZEN

Het begeleiden van de kinderen in de bewustwording en het leren aangeven van hun eigen grenzen is belangrijk. De kinderopvang is een veilige plek om dit te oefenen. Bij 'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND wordt er daarom van jongs af aan spelenderwijs aandacht aan besteedt. De kinderen leren wat ze wel en niet fijn vinden en leren om dit aan te geven aan de ander. Ook leren kinderen dat, als je iemand bijvoorbeeld een knuffel of aai wilt geven en de ander dat niet wil, je deze grens van de ander dient te respecteren. Dit geldt voor zowel het contact van de kinderen onderling als met volwassenen.

In het bewust worden van je eigen grenzen en dit aan te leren geven is de begeleiding van een pedagogisch medewerker vaak gewenst. Wanneer een pedagogisch medewerker bijvoorbeeld ziet dat het ene kind (vaak lief bedoeld) het andere kind aanraakt, maar dat het andere kind dat niet fijn vindt wordt daar over gesproken. Het kind wat de aanraking als niet prettig ervaart leert zich bewust te zijn van zijn grenzen en dit aan te geven. Het kind dat de ander aan wilde raken of liefkozen leert in de geval de grenzen van het andere kind te respecteren.

## WARMTE EN EEN GEZONDE SEKSUELE ONTWIKKELING

De genomen preventieve maatregelen mogen niet leiden tot minder intimiteit en warmte in de opvang die we bieden, kinderen kunnen lichamelijke koestering nodig hebben voor hun welbevinden. Daarnaast is een positieve invalshoek bij de begeleiding van seksuele ontwikkeling belangrijk. Het mag niet zo zijn dat een angstige en afwijzende cultuur ten opzichte van seksualiteit gaat overheersen, wat een gezonde ontwikkeling in de weg kan staan. (Schreuder, Abrahamse & van der Linden, 2012)

Het begeleiden van onderling (lichamelijk) contact en aandacht voor de gezonde seksuele ontwikkeling van belang.

De oudere peuters zijn vaak bezig met het verschil tussen jongens en meisjes en nieuwsgierig naar het andere geslacht. Ze zijn zich alleen nog niet bewust van wat wel en niet hoort. Begeleiding van een pedagogisch medewerker is hier gewenst en bestaat met name uit informatie en uitleg geven over wat wel en niet hoort.

Daarom is er onder andere begeleiding van een pedagogisch medewerker bij de toiletronde van de peuters. De begeleiding van de pedagogisch medewerker bestaat met name uit informatie en uitleg geven. Bijvoorbeeld over de betekenis van bepaalde scheldwoorden en waarom we dit niet tegen elkaar zeggen.

(Schreuder, Boogaard, Fukkink & Hoex, 2011).

'T Skooltje KINDEROPVANG HELMOND voldoet aan de gestelde (bouwtechnische) eisen. Daarnaast zijn de omgangsvormen voor al onze medewerkers vastgelegd in het document 'Beroepscode Kinderopvang'. We blijven werken aan een open aanspreekcultuur. Niet alleen voor de pedagogisch medewerkers, maar ook voor de ouders.

## EVALUATIE EN BIJSTELLING

Uiteraard blijven we de ontwikkelingen volgen. In de loop der tijd zullen er 'best practice' ontstaan, waarvan we kunnen leren. Ook zullen de inspecties van de GGD bij ons en anderen mogelijk verbeterpunten op kunnen leveren. Het uitvoeringsbeleid kan hier dan op aangepast worden.

### 4. TOETSPUNTEN

Vierogenbeleid			
	Toetspunt	Voldaan	Niet van toepassing
1	In het pedagogisch werkplan is concreet beschreven hoe het vierogenbeleid op de locatie is ingevuld		

2	Gemaakte afspraken met GGD of anderen zijn inzichtelijk		
3	De pedagogisch medewerker kan tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden altijd worden gezien of gehoord door een andere volwassene.		

## BRONVERMELDING

- Branchevereniging Kinderopvang & Boink. (2012)
- Convenant Kwaliteit Kinderopvang.
- Verkregen op 7 november 2012 via <http://www.kinderopvang.nl/nieuws/nieuwsbericht/?newsId=d18a8419-355a-4d86-9bfc-acee343c1e56>
- Schreuder, L., Abrahamse, S., & van der Linden, P. (2012). Preventie van seksueel misbruik in de kinderopvang. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut (NJI)
- Schreuder, L., Boogaard, M., Fukkink, R., & Hoex, J., (2011). Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar. Amsterdam: Reed Business.